

S Malálou jsem povyrosla...

Knihy jsou moje velká životní láska. Láska, se kterou se ráno probouzím a večer usínám. Nemohu pochopit neustálé stesky nad malým čtenářským zájmem o knihy ze strany všech věkových kategorií. Já sama si život bez knih neumím představit. Knihy jsou pro mne nejen výbornou studnicí moudrosti a nekonečným zdrojem nových znalostí, ale i výborným prostředkem, jehož pomocí utíkám a ocitám se ve „světě snů a fantazie“, nechám se vtáhnout do životního příběhu cizího člověka. Ne každá kniha dokáže zaujmout. Některé knihy nás však dokáží ovlivnit tak, že se řada literárních postav stane našimi vzory a těmi, jimž bychom se rádi aspoň trochu podobali nebo se stanou těmi, na jejichž životní příběhy dlouho nezapomeneme.

Příběhem, který mne velmi oslovil, ačkoliv jsem jej četla již před delší dobou, je kniha autorek Malály Júsfzajové a Patricie McCormickové „Já jsem Malála“. Strhující, pravdivý příběh desetileté, statečné dívky Malály Júsfzajové, která se rozhodne bojovat za vzdělání pro všechny dívky. Jistě si říkáte, co je na tomto boji statečné, když v naší České republice mají všichni, tj. jak chlapci, tak i dívky, právo na bezplatné vzdělání ve všech vzdělávacích stupních, počínaje vzděláním získaným na základních školách a konče vzděláním na školách vysokých. Bohužel i dnes, v 21. století, není tento bezplatný přístup ke vzdělání dán automaticky na celém světě. Na světě jsou stále místa, kde se válčí a kde je hlad a bída, kde děti nemohou chodit do školy. Stále jsou na celém světě miliony dívek a chlapců, kteří nikdy nedostanou příležitost navštěvovat školu, vzdělávat se a přitom, stejně jako my, sní o „lepší místě pod sluncem“. I oni, stejně jako my, mají své sny a chtějí vyrůst do lepší, pokojnější budoucnosti, do budoucnosti, která jim dá možnost učit se a vzdělávat se. A za takovou budoucnost, která dá šanci na vzdělání nejen chlapcům, ale i dívkám, se rozhodne bojovat ve své zemi Pákistánu Malála.

Pákistán je zemí, v níž bují zásluhou Talibánu terorismus, v níž je dívkám upíráno právo na vzdělání, v níž každoročně umírají vinou teroristů tisíce lidí a tisíce lidí utrpí vážná zranění. A v této zemi se v roce 1978 narodí Malála. Dostane se jí požehnání, že se narodí rodičům, kteří respektují svobodu myšlení a vyjadřování, přestože to v

její vlasti není samozřejmé. V její rodné zemi, zemi islámské, je žena naprosto bezcenná. Pokud se dívka či žena chová jinak, než si rodina přeje, pak bratr, otec, strýc nebo jiný muž rodiny vykoná vraždu ze cti. A policie s tím nic nezmůže. Je to velmi bolestné, smutné, ale realita (podle mého vnímání) je zřejmě a bohužel taková.

Otec Malály řídí škodu, sám je zastáncem rovného přístupu ke vzdělání pro všechny děti. Malála již od útlého věku doslova prahne po vzdělání, po získání co nejširších vědomostí a znalostí. Velmi brzy si začne uvědomovat do očí bijící nespravedlnost, že jsou i děti, které nemohou do školy chodit a tato nerovnost ji nenechává lhostejnou. Ve věku pouhých deseti let, kdy na její rodné údolí zaútočí teroristé a její vzdělávání je ohroženo (na příkaz Talibánu hrozí uzavření všech dívčích škol), začne Malála svoje tažení za dívčím vzděláním. Veřejně začne promlouvat o právu každého dítěte na vzdělání a díky těmto veřejným vystoupením se dostane do hledáčku Talibánu. Je to v podstatě poprvé, kdy Talibán svůj hněv obrací proti dítěti, a tak v říjnu roku 2012 je jím Malála při cestě do školy postřelena. Přežije a zásluhou dvou britských lékařů je převezena do nemocnice v Birminghamu a po dlouhé, náročné léčbě se dívka zcela uzdraví a zůstává žít i se svou rodinou v Anglii. Do své rodné země se bohužel vrátit nemůže. Talibán by vykonal své...

Mnohé z nás by takový krutý střet s osudem umlčel, Malálu však nikoliv. Celá tragédie pro ni znamenala novou příležitost, jak rozšířit a zviditelnit její tažení za právo na vzdělání pro každou dívku a každého chlapce na světě.

Její slova: „Devátého října 2012 mě Talibán střelil do levé strany čela. Postřelili i moje kamarádky. Mysleli si, že nás kulky umlčí. Ale to se jim nepovedlo. Z ticha se zvedly tisíce hlasů. Teroristi si mysleli, že změni naše cíle a zničí naše touhy, ale v mém životě se nezměnilo nic kromě následujícího: Slabost, strach a beznaděj zemřely. Zrodila se síla, moc a odvaha. Jsem ta stejná Malála. Mám stejné touhy. Mám stejné naděje. Mám stejné sny...“, výstižně charakterizují tuto pákistánskou dívku.

Talibán počítal s tím, že tuto dívku, veřejně prosazující právo na vzdělání pro každého, umlčí. Nepodařilo se mu to a naopak její boj nastartoval iniciativu v mnoha zemích. Za svou odvahu a prosazování práv dítěte byla Malála nominována na řadu mezinárodních cen, například na Mezinárodní dětskou cenu míru. Je i nejmladší osobou,

kteřá byla v historii nominována na Nobelovu cenu míru.

Příběhem této dívky jsem byla velmi unešena, a to zejména proto, že se jedná o pravdivý, nikoliv smyšlený příběh. Je příběhem silné dívky, která i přes velmi těžké objektivní podmínky, v nichž se narodila a vyrůstala, a při vědomí, že ji může Talibán za její odhodlání kdykoli i zabít, se nebála riskovat a bojovat za právo na vzdělání pro všechny dívky a nebála se tak činit přímo v zemi, která se s terorismem setkává téměř dennodenně. Je to neuvěřitelné... Snažila jsem se vžít do role Malály, což možná ani není možné, když žiji ve svobodné zemi, v zemi, kde nevládne terorismu a kde je pod zákonem postihováno násilí na ženách, ale domnívám se, že následovníků Malály najdeme poskrovnu.

Přála bych si být jako Malála, zastat se slabších a těch, jimž jsou činěna bezpráví, příkoří, útrapy, nebát se upozornit na zjevnou nespravedlnost. Budu se snažit...

Neoslovila mě jenom hlavní hrdinka Malála, ale díky tomuto knižnímu příběhu jsem získala i další informace o terorismu, situaci v Pákistánu, postavení žen v islámských zemích. Při čtení této knihy jsem si uvědomila, že každý člověk by měl mít právo žít v míru, mít právo právo na důstojné zacházení, na vzdělání a na rovné příležitosti. Svět není dokonalý, jak se na první pohled zdá. Pro nás, co máme možnost žít v míru, si možná tu nedokonalost světa až tak neuvědomujeme. K dokonalosti světa, v němž nebude místo pro války, bídu a chudobu, však bude muset být vedena ještě poměrně dlouhá cesta. Stále tu je dost takových, kteří se snaží usurpovat právo na úkor ostatních.

„Kdo miluje knihy, miluje moudrost. Kdo nemiluje moudrost, stává se hlupákem.“ ... (J. A. Komenský)

Michaela Dušková, 9. ročník